

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

W

ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM SYCOWIE

I. DEFINICJE I FORMY PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

Przemoc rówieśnicza to **powtarzające się, niezamierzone lub celowe działania** podejmowane przez jednego lub kilku uczniów wobec innego ucznia (lub grupy), które:

- wiążą się z rzeczywistą lub postrzeganą nierównością sił/władzy,
- mają charakter intencjonalny (lub są postrzegane jako takie),
- mogą powodować konkretną szkodę/krzywdę (np. fizyczną, psychiczną, społeczną lub edukacyjną),
- obejmują szerokie spektrum zachowań – od jednorazowych incydentów do systematycznego prześladowania.

Formy przemocy rówieśniczej:

TYP	DEFINICJA	PRZYKŁADY
fizyczna	zamierzone zadawanie bólu fizycznego poprzez użycie siły	uderzenia, kopanie, szarpanie, popychanie, bicie, gryzienie, niszczenie rzeczy, wymuszenie, plucie, niszczenie rzeczy osobistych, wymuszanie pieniędzy lub przedmiotów, kradzież
werbalna/ słowna	wyrażanie agresji poprzez słowa i ton głosu	obrażanie, przezywanie, wyzywanie, drwiny (z wyglądu, pochodzenia, zainteresowań), wulgarny język, groźby słowne, ciągłe krytykowanie
psychiczna/ emocjonalna	wyrażanie agresji poprzez działanie niepowodujące kontaktu fizycznego	zastraszanie, izolacja, rozpowszechnianie plotek, stosowanie szantażu, publiczne poniżanie, zawstydzanie, dyktowanie zachowania, ograniczanie wolności, zastraszanie emocjonalne (groźenie samookaleczeniami)
społeczna/ relacyjna	celowe uszkodzenie relacji lub położenia społecznego	wykluczanie, ignorowanie, unikanie, publiczne upokorzenie, rozpowszechnienie pogardliwych komentarzy, publiczny ostracyzm, intrygi (manipulowanie relacjami innych), podważanie (negowanie kompetencji, wartości)
cyberprzemoc	przemoc przy użyciu technologii cyfrowych	wysyłanie obraźliwych wiadomości (sms, WhatsApp, itp.), publikowanie obraźliwych wpisów i komentarzy w mediach społecznościowych, publikowanie wstydliwych

TYP	DEFINICJA	PRZYKŁADY
		zdjęć/filmów bez zgody, tworzenie fałszywych profili, trolling, zastraszanie przez Internet, publikowanie prywatnych danych
seksualna	przymusowe zachowania seksualne	niepożądane dotykane obszarów intymnych, seksualnie nacechowane komentarze, wymuszanie udziału w czynnościach seksualnych, ściąganie ubrań, odsłanianie, wulgarny język dotyczący wyglądu ciała

II. OBOWIĄZKI I ROLE

- *Każdy pracownik szkoły (nauczyciel, wychowawca, pedagog, psycholog, pracownik niepedagogiczny):*
 1. Natychmiast przerwać aktualnie trwającą przemoc.
 2. Zapewnić uczniom biorącym udział bezpieczeństwo.
 3. Nie karać samodzielnie.
 4. Zgłosić zaistniałe zdarzenie wychowawcom i dyrektorowi.
 5. Sporządzić krótką notatkę (co?, kiedy?, gdzie?, kto?, świadkowie?)
- *Wychowawca klasy:*
 1. Przyjąć zgłoszenie od pracownika.
 2. Przeprowadzić rozmowę z ofiarą.
 3. Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą.
 4. Poinformować pedagoga/psychologa.
 5. Poinformować dyrektora.
 6. Skontaktować się z rodzicami obu stron.
 7. Będzie ustalać konsekwencję.
 8. Monitorować sytuację.
 9. Przygotować dokumentację.
- *Pedagog/psycholog szkolny:*
 1. Przeprowadzić rozmowę z ofiarą (wsparcie).
 2. Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą (ocena sytuacji).
 3. Dokonać oceny zdarzenia.
 4. Będzie ustalać konsekwencję.
 5. Opracować z wychowawcą plan naprawczy dla sprawcy.
 6. Opracować z wychowawcą plan wsparcia dla ofiary.
 7. Przeprowadzić (uczestniczyć) w rozmowie z rodzicami obu stron.
 8. Współpracować z wychowawcami.
 9. Monitorować funkcjonowanie oby stron.
 10. Przygotować dokumentację.
- *Dyrektor szkoły:*
 1. Nadzorować procedurę.
 2. Zatwierdzić będzie konsekwencje.
 3. Jeśli będzie to konieczne, zawiadomić odpowiednie instytucje.
 4. Uczestniczyć w rozmowie z rodzicami.

III. SZCZEGÓŁOWA PROCEDURA POSTĘPOWANIA

- KROK 1. – INTERWENCJA NATYCHMIASTOWA
 1. Dowolny pracownik, który widzi przemoc przerywa ją.
 2. Rozdziela osoby zaangażowane.
 3. Zapewnia bezpieczeństwo – jeśli występuje potrzeba udzielenia pierwszej pomocy wzywa higienistkę lub karetkę.
 4. Informuje wychowawcę i dyrektora (słownie).
- KROK 2. – ZGŁOSZENIE/ OCENA POCZĄTKOWA
 1. Pracownik, który widział lub który otrzymał zgłoszenie sporządza notatkę ze zdarzenia, w której podaje:
 - a. datę i godzinę zdarzenia
 - b. miejsce zdarzenia
 - c. imię i nazwisko ofiary
 - d. imiona i nazwiska sprawcy/sprawców
 - e. imiona i nazwiska świadków zdarzenia
 - f. opis zdarzenia (fakty)
 - g. opis fizycznych obrażeń (jeśli wystąpiły)
 - h. inne informacje.
 2. Przekazuje Wychowawcom lub Dyrektorowi.
 3. Wychowawca odnotowuje zdarzenie w Dzienniku Lekcyjnym, w zakładce „Uwagi”: „Zgłoszenie o podejrzeniu przemocy – data”
 4. Wychowawca powiadamia pedagoga/psychologa.
 5. Pedagog/psycholog odnotowuje zdarzenie w rejestrze zdarzeń (zgodnie z SOM).
 6. Pedagog/psycholog powiadamia Dyrektora Szkoły, jeśli wcześniej nie został on powiadomiony.
- KROK 3. – ROZMOWY WYJAŚNIAJĄCE
 - ROZMOWA Z OFIARĄ
 1. Pedagog/psycholog i wychowawca przeprowadza rozmowę w bezpiecznym, spokojnym miejscu (np. gabinet pedagoga), podczas której potwierdzą fakty.
 2. Rozmowa powinna mieć charakter otwarty i zapewnić ofierze poczucie bezpieczeństwa (ofiara ma opowiedzieć własnymi słowami co się wydarzyło).
 3. Podczas rozmowy należy zaproponować wsparcie ofierze (rozmowy z psychologiem, wychowawcą, inne).
 4. Pedagog/psycholog lub wychowawca sporządza notatkę z rozmowy.
 - ROZMOWA ZE SPRAWCĄ
 1. Po rozmowie z ofiarą pedagog/psycholog i wychowawca przeprowadza rozmowę, która ma na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Jeśli przypadek przemocy był poważny w rozmowie może brać udział także dyrektor szkoły.
 2. Rozmowa powinna być prowadzona w oparciu o posiadane fakty (z notatek, od ofiary). Celem jest ustalenie opisu zdarzenia od sprawcy (ustalenie jego wersji zdarzeń). Jeśli sprawca zaprzecza, należy powołać się na świadków; jeśli się przyznaje – należy zapytać o motywację jego postępowania.

3. Podczas tej rozmowy należy jasno poinformować sprawcę, że wydarzenie to spowoduje konsekwencje, które zostaną sprecyzowane w późniejszym terminie.
4. Pedagog/psycholog lub wychowawca sporządza notatkę z rozmowy.
- *ROZMOWY ZE ŚWIADKAMI (jeśli są)*
 1. Pedagog/psycholog szkolny rozmawia ze świadkami zdarzenia w celu potwierdzenia wersji wydarzeń.
 2. Z każdej rozmowy tworzona jest krótka notatka.
- KROK 4. – ROZMOWY Z RODZICAMI
 - *ROZMOWA Z RODZICAMI OFIARY*
 1. Wychowawca i pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicami ofiary informującą ich o zajściu.
 2. Podczas rozmowy należy dopytać czy wcześniej miały miejsce podobne incydenty.
 3. Podczas rozmowy należy zaproponować wsparcie psychologa/pedagoga oraz ustalić dalsze działanie (zarys planu wsparcia), poprosić o informowanie szkoły o dalszych incydentach.
 4. Pedagog/psycholog lub wychowawca sporządza notatkę z rozmowy. Informacja o spotkaniu/rozmowie zapisana jest także w zakładce kontakt z rodzicami w e-dzienniku.
 - *ROZMOWA Z RODZICAMI SPRAWCY*
 1. Wychowawca, pedagog/psycholog, dyrektor (jeśli przypadek przemocy był poważny) przeprowadza rozmowę z rodzicami sprawcy informującą o zajściu.
 2. Podczas rozmowy należy dopytać rodziców o ich wiedzę na temat występowania takich lub podobnych zachowań u dziecka w domu, poza szkołą.
 3. W rozmowie opisać należy konsekwencje zachowania dziecka oraz propozycję współpracy (plan naprawczy), żeby sytuacja się nie powtórzyła.
 4. Pedagog/psycholog lub wychowawca sporządza notatkę z rozmowy. Informacja o spotkaniu/rozmowie zapisana jest także w zakładce kontakt z rodzicami w e-dzienniku.
- KROK 5. – USTALANIE KONSEKWENCJI
 1. Pedagog/psycholog oraz wychowawcy uczniów biorących udział w zdarzeniu w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustalają konsekwencje czynu zgodnie ze Statutem Szkoły.
 2. O ustalonych konsekwencjach wychowawca informuje rodziców sprawcy przez e-dziennik (wiadomość, odpowiedni wpis).
 3. Rodzice ofiary lub ofiara otrzymuje słowną informację o podjętych działaniach w związku z przemocą wobec ich dziecka/wobec niego.
 4. W przypadku poważnych czynów karalnych, sprawa kierowana jest do Sądu Rodzinnego.
- KROK 6. – PLAN NAPRAWCZY I PLAN WSPARCIA
 - *PLAN WSPARCIA DLA OFIARY*
 1. Pedagog/psycholog szkolny wraz z wychowawcą sporządza plan działania zawierający:
 - a. ocenę potrzeb ucznia,
 - b. cele wsparcia,

- c. zaproponowane działania,
 - d. wsparcie ze strony rodziny,
 - e. monitorowanie,
 - f. określenie czasu i kryteriów zamknięcia sprawy.
- 2. Pedagog /psycholog przedstawiają plan wsparcia rodzicom ofiary oraz samej ofierze. Plan ten zostaje podpisany przez wszystkich zgromadzonych.
 - *PLAN NAPRAWCZY DLA SPRAWCY*
- 1. Pedagog/psycholog szkolny wraz z wychowawcą i dyrektorem szkoły sporządza plan działania zawierający:
 - a. ocenę problemu,
 - b. cele planu,
 - c. konsekwencje,
 - d. zaproponowane działania naprawcze,
 - e. wsparcie ze strony rodziny,
 - f. zobowiązanie do zmiany zachowania,
 - g. monitorowanie,
 - h. określenie czasu i kryteriów zamknięcia sprawy.
- 2. Pedagog /psycholog przedstawiają plan naprawczy sprawcy oraz jego rodzicom. Plan ten zostaje podpisany przez wszystkich zgromadzonych.
- **KROK 7. – MONITOROWANIE**
 - 1. Przez 2 miesiące nauczyciele, wychowawcy oraz pedagog i psycholog monitorują realizację przygotowanych planów.
 - 2. Obserwują zachowanie sprawcy i ofiary.
 - 3. Wychowawcy sprawdzają realizację planu wsparcia i planu naprawczego. Zebrane informacje są przekazywane również rodzicom zgodnie z ustaleniami planu.
 - 4. Jeśli po 2 miesiącach nie doszło do kolejnych incydentów, obserwowana jest zmiana zachowania u sprawcy i samopoczucia u ofiary, pedagog i psycholog szkolny przygotowują raport podsumowujący.
 - 5. Wychowawcy organizują spotkanie zamykające z rodzicami obu stron, na którym zostaną wyjaśnione podjęte działania, poinformowanie o możliwości korzystania z pomocy psychologa/pedagoga w razie potrzeby.
 - 6. Jeśli zachowanie sprawcy i/lub ofiary nie uległo poprawie pedagog/psycholog szkolny i wychowawca organizują spotkanie odpowiednio z nimi i ich rodzicami celem aktualizacji planów i dalszego monitorowania zachowania.
 - 7. Jeśli dochodzi do kolejnych incydentów przemocy pedagog/psycholog wraz z wychowawcą przygotowują pismo do Sądu Rodzinnego/Policji.

IV. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI

SYTUACJA	INSTYTUCJA	FORMA	TERMIN
podejrzenie czynu karalnego (pobicie, groźby, wymuszenie)	policja	zawiadomienie o przestępstwie	niezwłocznie
czyn będący przestępstwem	prokuratura	zawiadomienie	niezwłocznie

SYTUACJA	INSTYTUCJA	FORMA	TERMIN
nieletni sprawca wymagający interwencji	sąd rodzinny	wniosek o wgląd	w ciągu 7 dni
podejrzenie zaniedbania/ znęcania się w domu	CUS/ policja	zawiadomienie	niezwłocznie
samobójcze myśli u ucznia	pogotowie/ szpital	zgłoszenie	niezwłocznie (112)
potrzeba specjalistycznego wsparcia	poradnia psychologiczno-pedagogiczna	wniosek o przyjęcie	w ciągu 5 dni
wymuszanie pieniędzy/ kradzież	policja	zawiadomienie	w ciągu 3 dni
cyberprzemoc/ publikacja materiałów	policja	zawiadomienie + materiały	w ciągu 24 godzin

v. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA

Skala poważności

POZIOM	CECHY	PRZYKŁAD	DZIAŁANIE
1 – Drobnny	jednorazowy incydent, mała szkodliwość czynu, bez poprzednich	przezywanie podczas lekcji	upomnienie, rozmowa
2 – Umiarkowany	powtarzające się, różne formy	wyzywanie co kilka dni	konsekwencja, plan naprawczy
3 – Poważny	systematyczne, fizyczne zaangażowanie grupy, ofiara w depresji	pobicie, zastraszanie, grożenie	dyrektor, konsekwencja, sąd rodzinny
4 – Krytyczny	czyn karalny, zagrożenie życia/zdrowia	gwałt, poważne pobicie, sprawca - dorosły	policja, prokuratura,

VI. DOKUMENTACJA

1. Notatka ze zdarzenia
2. Notatki z rozmów
3. Plan wsparcia dla ofiary
4. Plan naprawczy dla sprawcy
5. Karty oceny zachowania
6. Notatki ze spotkań monitorujących realizację planów
7. Raport podsumowujący
8. Ewentualne pisma do instytucji zewnętrznych

Procedura obowiązuje od dnia 15.12.2025 r.